

PÁLYÁZATI ÜGYEK.

Q „KOSSUTH szobor“ és a „SZABADSÁGHARC szobor“ pályázata ügyében a székesfőváros tanácsa a szobrok terveire hirdetett nyilvános pályázat feltételeit a következőképpen módosította:

1. Mindkét vázlatos pályázat határideje 1905. évi március hó 31-ikére halasztatik el.

2. A *Kossuth* szobor helyét illetőleg a vázlatos pályázatban résztvevő művészek keze nincsen megkötve. Köteles azonban minden pályázó a vázlatminta kiterjesztése alkalmával pontosan megjelölni azt a helyet, amelyre a szobrot felállítandónak tartja, s részletesen kifejtetni azokat az okokat, a melyekkel az általa kontemplált elhelyezést támogatni tudja.

A bíráló bizottság a pályázat eredményéről szóló előterjesztésében az elhelyezés kérdésére is kiterjeszkedik s azután még a szűkebb pályázatot megelőzőleg fog a főváros törvényhatósági bizottságának közgyűlése a *Kossuth* szobor helyét illetőleg véglegesen határozni.

3. A tanács úgy a *Kossuth* szobor, mint a *Szabadságharc* szobor bíráló bizottságát egy-egy külföldi szakértővel kiegészíti.

Q LDOLT PÁLYÁZATOK. A *M. Iparművészeti Társulat* állandó bíráló bizottsága f. évi június hó 22-én tartott ülésén döntött az iskola-terem berendezésére kiírt pályázatról. Beérkezett 7 pályamunka, amelyek közül a bizottság az 500 koronás első díjra egyet sem talált érdemesnek. A 300 koronás második díjat szótöbbséggel a „Modern“ jellegű pályamunkának ítélte oda, melynek szerzője *Löffler Béla*. A 200 koronás harmadik díjat egyhangúlag *Fehérkuthy* és *Dósa* iparművészeti tervezők nyerték el, míg 100 koronáért megvette a bizottság *Vigand* Ede pályamunkáját.

Július hó 4-én tartott ülésén bírálta meg a bizottság a gyermekjátéktervekre beérkezett pályamunkákat, 15 pályázó műveit. A 400 koronás első díjat a bizottság megfelelő pályamű híján nem adta ki. A 100 koronás második díjat a bizottság egyhangúlag a „Péterke királyfi szekere“ jellegű műnek ítélte oda, amelynek szerzője *Undi S. Mariska*. A másik kitűzött 100 koronás díjat nem adták ki, ellenben 60—60 koronáért megvásárolta

a bizottság *Ürmössy Jenőné* művét (magyar bútorok), *Wessely Vilmos* munkái közül egy forgatható csörgős *Jancsit* ábrázoló rajzot, végül *Sommer Vilmosnak* juhászt, báránycákát és kutyát ábrázoló, fából faragott játékmintáját.

Az összes pályamunkák nyolc napig ki voltak állítva az Iparművészeti Múzeumban.

Q PÁLYÁZAT SZÁLLODASZOBA BERENDEZÉSÉRE. Az Iparművészeti Társulat ez idei karácsonyi kiállításán való részvételre szóló felhívás szerint — amelyet a „Hivatalos tudósítások“ rovatában közlünk — a társulat pályázatot hirdet szállodaszoba berendezésére és a legjobb munkák számára egy 300 és egy 200 koronás díjat tűz ki. Pályázni kész munkával lehet. A pályadíjat a tervező kapja, míg a berendezés a készítő tulajdona marad. Erre a pályázatra e helyütt is felhívjuk tervező művészeink és műiparosaink figyelmét.

Q REFORT-PLAKETT. A Társulat végrehajtó bizottsága és szakjuryje a Trefort-emlékérem pályázaton első és második díjat nyert művészeket, *Gaal Istvánt* és *Berán Lajost* szűkebb pályázatra hívta fel. Ez újabb pályázaton a bizottság a bemutatott munkák közül az első ízben is véleményezésre felkért művészek, *Zala György* és *Kallós Ede* urak javaslatára *Berán Lajos* tervezetét fogadta el, akit a terv végleges kivitelével is megbízott.

Q DEUTSCHE KUNST- UND DEKORATION előfizetői számára az idén is mint máskor több rendbeli pályázatot hirdet. Így 1. amatőr-fotografiára, 2. reklám-hirdetésre, 3. sirköre, 4. bérma-émléklapra, 5. párnázott székre stb. Az első díjak 50—80 márkát nem haladják meg.

KÜLFÖLD.

A terített asztal és az ülőbútorok. — Kiállítások: Darmstadtban, Münchenben, Drezdában, Milanóban. — A berni nemzetközi rajzoktatási kongresszus. — A hamburgi műbarátok egylete. L'Art à l'École.

A mind sűrűbben rendezett kiállításokból végre le lehet vonni azt a tanul-

KÜLFÖLD

ságot, hogy a kiállításokat csak akkor látogatják, ha azoknak anyaga bizonyos szempontokat domborít ki s nem csak általánosságban hangzatos jelszavakkal igyekszik idegenforgalmat létre hozni. A tanulságos csoportosítása a tárgyaknak a legjobb vonzó erő.

A „TERÍTETT ASZTAL“ kiállítása is, melyet Leisching rendezett Brünneben, azok közé tartozik, ahol az új szempont adja meg az egésznek az érdekességet. E kiállításon az ebédülő esztetikáját körvonalozták, másrészt pedig arra szolgált dokumentumul, hogy a modern iparművészet mennyi tért foglalt már el az asztalon és pohárszéken. A porcellánok, az üvegek, fehérneműek, evőeszközök mind egységes harmoniába olvadva jelentek meg. A laikus látogatóknak emlékezetében épp ez az egységesség hagyott legmélyebb nyomot, mert más iparművészeti kiállításban jobbról látja a szobákat balra pedig üvegszekrényben a bele való tárgyakat. Azért nem lehet eléggé méltányolnunk a „terített asztal“ kiállításának finom gondolatát.

Berlinben az ÜLŐBÚTOROK KIÁLLÍTÁSÁT tervezi az iparművészeti múzeum ez évi szeptember és október hónapokban. A történeti rész bemutatja a szék, diván, pad stb. fejlődését és kialakulását a legújabb típusokig. E célra az anyagot a múzeum igazgatósága nemcsak saját gyűjteményéből, hanem a magánosokéiból, különösen pedig művészek tulajdonából válogatta össze. A kiállított tárgyak mellett képekben is be lesz mutatva minden lehető kornak minden lehető formájú ülőbútora, úgy hogy a kiállítás a lakás e legfontosabb darabjairól teljesen kimerítő képet fog nyújtani.

DARMSTADTBAN július óta áll a *művésztelép* második kiállítása. Ezúttal nem ver olyan nagy port, mint az első; részben más kiállítások, részben pedig azon körülmény folytán, hogy már nem képez újságot, elterelődik róla a publikum figyelme. Pedig művészi érdekessége legalább is van annyi, mint az elsőnek. A kiállítás három újonnan épített villa keretében van megoldva. Kettőt épített közülök Olbrich s egyet Cissarz. Már el is kelt mindegyik.

Három iparművészeti kiállításról adhatunk még hírt.

A MÜNCHENI 1905-IKI IPARMŰVÉSZETI kiállítás nagyszabásúnak ígérkezik. A legújabb elhatározás szerint az ottani nemzeti múzeum helyiségeiben fogják rendezni.

DREZDÁBAN pedig 1906 folyamán lesz egy német iparművészeti kiállítás, a mely országos jellegű lesz s bemutatja Németország összes törekvéseit és eredményeit e téren.

A legnagyobb azonban mégis a *milánói* nemzetközi kiállítás lesz, melyet 1905-re terveztek eredetileg, de 1906-ra toltak ki végül. Az újabb pontok idevonatkozólag a következők: Bejelentések csak 1905. május 31-ig fogadtatnak el. Építkezésekre már február 15-ig kell engedélyt kérni. Aki 1906. február 28-ikáig be nem szállítja tárgyait, annak nincs többé joga kiállítani. A főbb csoportok lesznek: 1. Grafikus művészetek, festett papírok. 2. A fém és fa művészi megmunkálása. 3. Agyag, porcellán és üvegárúk. 4. Textil, bőr. 5. kárpítosmunkák. 6. Egyéb iparművészeti tárgyak. Minden ügyben szívesen szolgál felvilágosítással a kiállítási titkár, E. Marescotti, Milanoban. — E kiállításon — mint értesülünk — Magyarország iparművészetének részvétele biztosítva van. Ellenben az 1905-ik évi liègei iparművészeti kiállításon tervezett részvételünket illetékes helyen elejtették.

A BERNI NEMZETKÖZI RAJZOKTATÁSI KONGRESSZUS f. évi augusztus 2-től 7-ig tartott. Tárgyalásra került egyebek közt a következő, az iparművészeti oktatásra vonatkozó három kérdés: a) Mennyiben feleltek meg az iparművészeti iskolák a hozzájuk fűzött várakozásoknak? b) Mily eredményt értek el ezekből az iskolákból kikerült növendékek az ipar terén? c) Az iparművészeti iskoláknak szervezete és programja. Mint előadó M. Louis *Hista*, a sèvres-i agyagipari szakiskola tanára szerepelt. A kongresszusnak idevonatkozó megállapodásait alkalom adtán közöljük.

A HAMBURGI MÚBARÁTOROK egylete a 90-es évek elején alakult Lichtwarknak kezdeményezésére. Csöndben munkálkodott tollal és ecsettel. Most vett először részt egy idegen kiállításon, Wiesbadenben, a hol a dilettánsok művészetét meglepő fokon állónak mutatja be. Ez az egyesület jelöli ki helyes irányát a dilettantizmusnak, vagy mondjuk jobban: a házi iparművészkedésnek. Hadat üzen az „Élet Álom“ feliratú párnáknak, a főzőkanállal készített kulcstartónak, a faégetéses émelegösszegeknek s a bronzirozott haszontalanságoknak. Helyettök a hamburgi művészi tradíciók erősítését tűzték ki feladatul maguk elé. Bizonyos egészséges lokálpatriotizmussal a dilettánsok serege pár év alatt Hamburg minden régi házát lefotografálta, lefestette,

felmérte. S így megmentették multjuk művészetéből, a mi megmenthető. Néme-lyik a régi faragott kapukat gyűjtötte egybe, mások építési, szobrászati részleteket, ajtókopogatókat stb. A mellett ápolják a virágot, minden virághoz terveznek és csinálnak vázát, virágkosarat. Szóval művészi tartalommal töltik meg lelküket. Ez a dilettantizmusnak igaz útja, mely annak, a ki gyakorolja gyönyörűséget ad, a művészetnek pedig használ.

L'ART À L'ÉCOLE címen Párisban is mozgalom indult meg Paul Beurdeley vezetése alatt az iskola művészi kívánalmainak ápolására. Frizeket csináltak Barberis s mások, faliképeket pedig Moreau-Nélaton, Dufau, Wilette, Henri Rivière készítettek eddig.

SZAKIRODALOM.

 GULYÁS PÁL dr. *A könyvkötés technikája. Budapest, 1904.* Az iparművészet csak a technika tökéletességén át jut el céljához, örömmel kell tehát vennünk minden művet, mely ez irányban kezünkre jár. Gulyás Pál, a nemzeti múzeum Széchényi-könyvtárának tisztviselője, a könyvkötésre hívja fel ilyenformán a figyelmet, egy egész könyvet szentelt a könyvkötés mesteriségének, technikájának, — az ide vágó szakirodalom és részben személyes tapasztalatok alapján. Nem szorítkozik azonban csupán a technikai eljárások szűkös leírására, hanem egyben kiterjeszkedik azon szempontokra is, melyeket a célszerűség, tartósság és szépségérzet jelöl ki. Első sorban a nagy, nyilvános könyvtárak kívánalmaira van tekintettel, de ott, ahol a könyvtáblák külső díszítéséről szól, a bibliofileknek is nyújt néhány lapot.

Kellő tájékozást szerezhethünk könyvből az előmunkálatokról, a könyvtestre vonatkozó munkálatokról, a könyvmet-szés díszítéséről, a könyvnek fedéllel való ellátásáról és borításáról, a béléspapírról (Gulyás őrlapnak nevezi) és egyszersmint a könyvkötés külső díszítéséről is. Ez utóbbi fejezetben érinti a stiláris változatokat is, de inkább csak az anyag és technika szerint tárgyalja a könyvtábla díszítésének kérdését. Szerző előszere-ttel viseltetik a franciák iránt, Morris és Cobden-Sanderson hammersmith-i

tevékenységén átsiklik, a mely pedig a modern könyvkötésben úgy művészi mint technikai szempontból korszakalkotó fordulópontot jelent. Mindamellett csak azt mondhatjuk Gulyás dr. könyvéről, hogy még sok hasonló művet kívánunk hazai iparművészeti irodalmunknak.

 NTWÜRFE FÜR SPITZEN UND STICKEREIEN VON FELIX AUBERT. *Stuttgart, Hoffmann, 1904. 30 lap. Ára 30 márka.* A kézzel varrott csipkének ismét felvirrad. Csinálják Halason, csinálják Sóvárótt, Bécsben, de legelső helyen mégis a franciákat kell említenünk s azok közül is legeslegelsőnek Aubertet. Ez a művész közzé tett most 30 lapon mintegy 100 tervezetet, mely az ő finom izlésének, színérzékének, stilizáló képességének gazdagságát tárja elénk. Motivumait a növényvilágból veszi. S a florealis moti-vum elrendezésénél is meg tudja tartani a növényi jelleg organikus voltát. Amellett azonban a technika kívánalmait irányítják kompozícióit. Tanulságos ez nemcsak azoknak, akik értenek a csipkekészítés-hez, hanem minden tervező iparművész-nek és kézimunkázónak.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

 OLVASÓINKHOZ. Lapunk mostani késésének az az oka, hogy a st.-louisi kiállításon levő munkatársunknak augusztusra ígért cik-két és fényképeit vártuk, amelyek azon-ban nem érkeztek meg. Távirati meg-keresésünkre munkatársunk értesített, hogy a lapunknak szánt anyagot csak szeptember hó folyamán küldheti meg; ennél fogva előrelátható, hogy a *legköze-lebbi füzetünk csak október hó folyamán fog megjelenni.* A szerkesztőség.

 ELHÍVÁS. A Magyar Iparművé-szeti Társulat felhívja az összes hazai tervező művészeket és mű-vészi iparosokat, hogy a társulat folyó évi *karácsonyi kiállításán* résztvegyenek.

E kiállításon a hazai iparművészet újabb haladását akarjuk a magyar közönségnek